

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UREĐENJU TRŽIŠTA
POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA**

Član 1

U Zakonu o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda ("Službeni list CG", broj 51/17), u članu 2 stav 1 mijenja se i glasi:

“Ovaj zakon primjenjuje se na:

- 1) žitarice;
- 2) pirinač;
- 3) šećer;
- 4) sušeno krmno bilje;
- 5) sjeme;
- 6) hmelj;
- 7) maslinovo ulje i stone masline;
- 8) lan i konoplju;
- 9) voće i povrće;
- 10) prerađevine od voća i povrća;
- 11) banane;
- 12) vino;
- 13) živo drveće i druge biljke, lukovice, korijenje, rezano cvijeće i ukrasno lišće;
- 14) duvan;
- 15) goveđe i teleće meso;
- 16) mlijeko i mliječne proizvode;
- 17) svinjsko meso;
- 18) ovčje i kozje meso;
- 19) jaja;
- 20) živinsko meso;
- 21) etil alkohol poljoprivrednog porijekla;
- 22) pčelinje proizvode;
- 23) svilene bube;
- 24) druge poljoprivredne proizvode.”

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

“Ažuriranje liste iz stava 2 ovog člana, vrši se shodno izmjenama Carinske tarife, u procesu usklađivanja sa Kombinovanom nomenklaturom Evropske unije i Harmonizovanim sistemom.”

Član 2

Poslije člana 2 dodaje se novi član koji glasi:

„Tržišne godine

Član 2a

Radi usklađivanja sa biološkim proizvodnim ciklusom, za proizvode obuhvaćene mjerama uređenja tržišta utvrđuju se tržišne godine.

Tržišne godine po grupama poljoprivrednih proizvoda, tokom kojih se sprovode mjere uređenja tržišta su:

- 1) od 1. januara do 31. decembra tekuće godine za sektore voća i povrća, prerađenog voća i povrća i banana;
- 2) od 1. aprila do 31. marta sljedeće godine za sektore osušenog krmnog bilja i svilene bube;
- 3) od 1. jula do 30. juna sljedeće godine za: sektor žitarica, sektor sjemena, sektor lana i konoplje, sektor mlijeka i mliječnih proizvoda;
- 4) od 1. avgusta do 31. jula sljedeće godine za sektor vina;
- 5) od 1. septembra do 31. avgusta sljedeće godine za sektor riže i stonih maslina;
- 6) od 1. oktobra do 30. septembra sljedeće godine za sektor šećera i maslinovog ulja.”

Član 3

U članu 4 stav 2 riječ “Ministarstvo” zamjenjuje se riječima: “organ uprave nadležan za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava)”.

U članu 4 stav 5 riječ “Ministarstvo” zamijenjuje se riječju: “Uprava”.

Član 4

U članu 5 st. 1, 2 i 5 riječ “Ministarstvo” zamijenjuje se riječju: “Uprava”.

U članu 5 stav 3 tačka 1 poslije riječi „kontrolom“ dodaju se riječi: „i analizom“.

Član 5

Član 6 mijenja se i glasi:

“Mlijeko i mliječni proizvodi koji su namijenjeni direktnoj ljudskoj ishrani mogu se stavljati na tržište, ako ispunjavaju uslove propisane zakonom kojim je uređena bezbjednost hrane i koji su označeni prodajnom oznakom.

Privredna društva i preduzetnici, odnosno druga pravna i fizička lica koja su prvi otkupljivači i koja vrše otkup sirovog mlijeka dužni su da mjesečno dostavljaju Ministarstvu izvještaj o količini otkupljenog sirovog mlijeka.

Pravna i fizička lica iz stava 2 ovog člana dužna su da zaključe Ugovor o količinama otkupljenog sirovog mlijeka.

Sadržaj ugovora iz stava 2 ovog člana izvještaja i sadržaj izvještaja iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.”

Član 6

Član 8 mijenja se i glasi:

“Poljoprivredni proizvođači mogu se udruživati u organizacije proizvođača poljoprivrednih proizvoda u skladu sa zakonom (u daljem tekstu: organizacija proizvođača) ako:

- 1) obavljaju minimum jednu od sljedećih aktivnosti:
 - zajedničku preradu;
 - zajedničku distribuciju, uključujući zajedničke prodajne platforme ili zajednički prevoz;
 - zajedničko pakovanje, označivanje ili promociju;
 - zajedničku organizaciju kontrole kvaliteta;
 - zajedničku korišćenje opreme ili skladišnih prostora;

- zajedničko upravljanje otpadom direktno vezanim za proces proizvodnje;
 - zajedničku nabavku inputa;
 - sve ostale zajedničke aktivnosti povezane s uslugama kojima se nastoji ostvariti jedan od ciljeva iz alineje 3 ove tačke;
- 2) se udružuju radi ostvarivanja najmanje jednog od sljedećih ciljeva:
- planiranja proizvodnje prema potrebama tražnje na tržištu, kvaliteta i količine proizvoda;
 - objedinjavanja i plasiranja na tržište poljoprivrednih proizvoda članova organizacije, uključujući i direktnu prodaju;
 - racionalizacije troškova proizvodnje i povraćaja sredstava uložениh za zaštitu životne sredine, dobrobiti životinja i stabilizacije cijena poljoprivrednih proizvoda;
 - sprovođenja istraživanja o metodama održive proizvodnje, inovacijama u proizvodnji i obezbjeđenja konkurentnosti na tržištu;
 - promocije i pružanja tehničke pomoći za primjenu dobre poljoprivredne prakse;
 - podsticanja i pružanja tehničke pomoći za poboljšanje kvaliteta proizvoda i podsticanje proizvodnje proizvoda sa zaštićenom oznakom porijekla ili zaštićenom oznakom geografskog porijekla;
 - obezbjeđivanja upravljanja nusproizvodima i otpadom, zaštite kvaliteta vode, zemljišta i podsticanja biodiverziteta;
 - obezbjeđenja održivog korišćenja prirodnih resursa i ublažavanja klimatskih promjena;
 - promocije poljoprivrednih proizvoda i njihovog stavljanja na tržište;
 - obezbjeđivanja finansijskih sredstava za sprovođenje operativnih programa u sektoru voća i povrća;
 - obezbjeđivanja tehničke pomoći za korišćenje terminskih tržišta i sistema osiguranja.”

Član 7

Član 12 mijenja se i glasi:

“Međusektorske organizacije su organizacije koje se osnivaju na inicijativu svih ili nekih organizacija proizvođača ili udruženja proizvođača čiji su i oni dio, a čine ih i predstavnici privrednih djelatnosti povezanih sa proizvodnjom i sa najmanje jednim od sljedećih djelova lanca snabdjevanja: preradom ili trgovinom, uključujući distribuciju, proizvoda iz jednog ili više sektora.

Uzimajući u obzir interese svojih članova i potrošača, međusektorske organizacije iz stava 1 ovog člana, djeluju na postizanju posebnog cilja koji zasebno može uključivati jedan ili više od sljedećih ciljeva:

- unaprjeđenje znanja i transparentnosti u vezi sa proizvodnjom i tržištem, uključujući objavljivanje sažetih statističkih podataka o troškovima proizvodnje, cijenama, uključujući, prema potrebi, indekse cijena, opseg i trajanje prethodno sklopljenih ugovora, te izradu analiza potencijalnih budućih kretanja na tržištu na regionalnom, nacionalnom ili međunarodnom nivou;
- predviđanje proizvodnog potencijala i bilježenje javnih tržišnih cijena;
- pomoć u boljem usklađivanju načina plasiranja proizvoda na tržište, pogotovo kroz istraživačke studije i tržišna istraživanja;

- istraživanje potencijalnih izvoznih tržišta;
 - sastavljanje standardnih obrazaca ugovora u skladu sa propisima, za prodaju poljoprivrednih proizvoda kupcima i/ili za nabavku prerađenih proizvoda distributerima i trgovcima u maloprodaji, uzimajući u obzir potrebu da se postignu fer uslovi konkurentnosti i da se izbjegne narušavanje tržišta;
 - pružanje informacija i sprovođenje istraživanja potrebnih radi inovacija, racionalizacije, poboljšanja i prilagođavanja proizvodnje te, prema potrebi, prerade i stavljanja na tržište, u smjeru proizvoda koji bolje odgovaraju zahtjevima tržišta i očekivanjima i preferencijama potrošača, pogotovo u odnosu na kvalitet proizvoda, uključujući posebna obilježja proizvoda sa zaštićenom oznakom porijekla ili zaštićenom oznakom geografskog porijekla, te zaštitu životne sredine, klime i zdravlja i dobrobiti životinja;
 - traženje načina za ograničavanje korišćenja sredstava za zaštitu zdravlja životinja ili za zaštitu biljaka, bolje upravljanje drugim ulaznim sredstvima, osiguravanje kvaliteta proizvoda i očuvanja zemljišta i voda, promocija bezbjednosti hrane, naročito kroz sljedivosti proizvoda, te poboljšanje zdravlja i dobrobiti životinja;
 - razvoj metoda i instrumenata za poboljšanje kvaliteta proizvoda u svim fazama proizvodnje i ako je primjenjivo, prerade i stavljanja na tržište;
 - preduzimanje svih mogućih aktivnosti za održavanje, zaštitu i promociju organske proizvodnje i oznaka porijekla, kvaliteta i geografskog porijekla;
 - promocija i istraživanje integrisane, održive proizvodnje ili drugih ekološki prihvatljivih metoda proizvodnje;
 - podsticanje zdrave i odgovorne potrošnje proizvoda na tržištu i/ili informisanje o šteti povezanoj sa rizičnim obrascima potrošnje;
 - promocija potrošnje proizvoda na unutrašnjem i inostranim tržištima i/ili pružanje informacija o tim proizvodima;
 - doprinos upravljanju nusproizvodima i razvoju inicijativa za njihovo vrjednovanje te smanjenju otpada i upravljanju otpadom;
 - utvrđivanje standardnih klauzula o podjeli vrijednosti, uključujući tržišne bonuse i gubitke, kojima se određuje na koji način među njima treba raspodijeliti eventualni razvoj relevantnih tržišnih cijena dotičnih proizvoda ili drugih tržišta robe;
 - promocija i sprovođenje mjera za sprječavanje i kontrolu rizika za zdravlje životinja, zaštitu bilja i ekoloških rizika i upravljanje tim rizicima, osnivanjem uzajamnih fondova i upravljanje njima ili doprinos takvim fondovima radi isplate finansijske naknade poljoprivrednicima za troškove i ekonomske gubitke koji proizlaze iz promocije i sprovođenja takvih mjera;
- Bliža pravila organizovanja i poslovanja proizvođačkih organizacija propisuje Ministarstvo.“

Član 8

U članu 13 stav 1 i stav 2 tač. 3, 6 i 7 riječi: “sirovog mlijeka,” u različitom padežu brišu se.

Član 9

U članu 16 stav 3 mijenja se i glasi:

“Javne intervencije sprovode se za sljedeće poljoprivredne proizvode: običnu pšenicu, tvrdu (durum) pšenicu, ječam, kukuruz i svježe ili rashlađeno goveđe meso sa tarifnim oznakama od 0201 10 00 i 0201 20 20 do 0201 20 50, neoljušteni pirinač, maslac proizveden direktno i isključivo od pasterizovanog mlijeka, dobijenog direktno i isključivo od kravljeg mlijeka, u odobrenom objektu za preradu mlijeka i proizvodnju proizvoda od mlijeka u skladu, s masenim sadržajem masti od najmanje 82% i masenim udjelom vode od najviše 16%, kao i za obrano mlijeko u prahu najvećeg kvaliteta, dobijeno od kravljeg mlijeka u odobrenom objektu za preradu mlijeka i proizvodnju proizvoda od mlijeka, postupkom raspršivanja, koje sadrži najmanje 34,0% masenog udjela bjelancevina u bezmasnom suvom ekstraktu.”

U stavu 6 riječ „osigurava“ zamjenjuje riječju „obezbjeduje“.

Član 10

U članu 17 stav 8 mijenja se i glasi:

“Periodi javne intervencije, početak i završetak javne intervencije, tehničke uslove i opremu za skladišta, prema vrstama poljoprivrednih proizvoda i način skladištenja viška poljoprivrednih proizvoda propisuje Ministarstvo.”

Član 11

U članu 20 stav 1 mijenja i glasi:

“Kada cijene pojedinih poljoprivrednih proizvoda padnu ispod referentnih cijena, radi stabilizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda, može se sprovoditi mjera pomoć privatnom skladištenju za poljoprivredne proizvode: bijeli šećer, maslinovo ulje i stone masline, lanena vlakna, svježe ili rashlađeno goveđe meso koje potiče od goveda koja su starija od osam mjeseci, maslac proizveden od mlijeka dobijenog direktno i isključivo od kravljeg mlijeka, sir, obrano mlijeko u prahu dobijeno od kravljeg mlijeka, svježe svinjsko, ovčje i kozje meso.”

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

“Odredba stava 1 primjenjuje se samo na sir koji ostvaruje korist od zaštićene oznake porijekla ili zaštićene oznake geografskog porijekla na osnovu zakona kojim se uređuju šeme kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, a koji je skladišten duže od perioda sazrijevanja utvrđenog u specifikacijama proizvoda iz navedenog zakona i/ili perioda sazrijevanja koji doprinosi povećanju vrijednosti sira.”

Dosadašnji st. 2 do 8 postaju st. 3 do 9.

Član 12

U članu 21 stav 2 briše se.

Stav 3 se mijenja i glasi:

“Izuzetno od stava 1 ovog člana, klasifikovanje trupova svježeg mesa nije obavezno, ako u objektima za klanje (klanica) godišnji prosjek na nedjeljnom nivou ne prelazi 50 grla goveda, odnosno 50 grla svinja, odnosno 80 grla ovaca i koza.”

Dosadašnji st. 3 do 9 postaju st. 2 do 8.

Član 13

Čl. 23, 24, 26, 27 i 28 brišu se.

Član 14

Član 25 mijenja se i glasi:

„Program poboljšanja dostupnosti hrane obuhvata podršku za obezbjeđivanje voća, povrća, mlijeka i mliječnih proizvoda za škole, radi poboljšanja prehrambenih navika djece predškolskog i školskog uzrasta.

Sredstva za podršku programa iz stava 1 ovog člana, mogu koristiti obrazovne ustanove, proizvođači i distributeri voća, povrća, mlijeka i mliječnih proizvoda iz Crne Gore, odnosno subjekti u poslovanju hranom upisani u registar registrovanih ili odobrenih objekata za hranu, prema vrsti djelatnosti, u skladu sa zakonom kojim je uređena bezbjednost hrane.

Ministarstvo, u saradnji sa nadležnim obrazovnim i zdravstvenim institucijama, donosi nacionalnu Strategiju o realizaciji programa dostupnosti hrane sa pratećim obrazovnim mjerama.

Korisnike podrške, uslove dodjele podrške, prihvatljive proizvode, prateće obrazovne programe, nutritivnu vrijednost i kvalitet proizvoda, prihvatljive troškove (uključujući prateće troškove) koji su predmet finansiranja, sadržaj i period važenja Strategije, kao i ostala pravila neophodna za implementaciju ovog programa, propisuje Ministarstvo.“

Član 15

Član 29 mijenja se i glasi:

„Period javnih intervencija

Član 29

Javne intervencije mogu se sprovesti u okviru sljedećih vremenskih perioda, i to za:

- 1) običnu pšenicu, od 1. oktobra do 31. maja;
- 2) tvrdu (durum) pšenicu, ječam i kukuruz, tokom cijele godine;
- 3) neoljušteni pirinač, tokom cijele godine;
- 4) govedinu i teletinu, tokom cijele godine;
- 5) maslac i obrano mlijeko u prahu, od 1. marta do 30. septembra.“

Član 16

Član 31 mijenja se i glasi:

„Radi praćenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, privredna društva i preduzetnici koji prodaju, otkupljuju i uvoze poljoprivredne proizvode, dužni su da dostavljaju Ministarstvu podatke o cijenama i količinama određenih poljoprivrednih proizvoda.

Podaci o cijenama i količinama proizvoda iz stava 1 ovog člana, unose se u Informacioni sistem za organizaciju i praćenje tržišta u sektoru poljoprivrede, koji vodi Ministarstvo.

Na osnovu podataka iz stava 2 ovog člana, utvrđuje se tržišna cijena poljoprivrednih proizvoda.

Podaci o cijenama i količinama iz stava 1 ovog člana dostavljaju se nedjeljno, polumjesečno, mjesečno ili godišnje u zavisnosti od vrste poljoprivrednog proizvoda.

Način vođenja Informacionog sistema za organizaciju i praćenje tržišta i poljoprivredne proizvode za koje se dostavljaju podaci o cijenama i količinama propisuje Ministarstvo.“

Član 17

U članu 34 stav 2 mijenja se i glasi:

„Poslove inspekcijskog nadzora vrše poljoprivredni inspektori, inspektori za hranu, veterinarski i fitosanitarni inspektori u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.“

Član 18

Član 35 mijenja se i glasi:

“Pored ovlašćenja poljoprivrednog inspektora utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor, poljoprivredni inspektor ima i ovlašćenja da:

1) provjerava da li poljoprivredni proizvodi: voće, povrće i prerađevine od voća i povrća, živo bilje, jaja, živinsko meso, stone masline i masti biljnog i životinjskog porijekla, koji se stavljaju na tržište ispunjavaju opšte i posebne standarde;

2) provjerava da li je goveđe i svinjsko svježe meso, koje se stavlja na tržište, klasifikovano ili potiče od trupova, polovina i četvrtina kod kojih je izvršena klasifikacija;

3) provjerava da li je goveđe svježe meso koje se stavlja na tržište dobijeno od goveda starijih od osam mjeseci;

4) provjerava da li je svinjsko svježe meso koje se stavlja na tržište dobijeno od svinja koje nijesu korišćene u priplodu;

5) provjerava da li je klasifikovano goveđe i svinjsko meso označeno žigom;

6) provjerava da li se klasifikacija goveđeg i svinjskog svježeg mesa vrši u objektu za klanje (klanica);

7) provjerava da li uvoznik poljoprivrednih proizvoda koristi dobijenu carinsku kvotu u skladu sa ovim zakonom;

8) provjerava da li privredna društva i preduzetnici koji prodaju, otkupljuju i uvoze poljoprivredne proizvode, dostavljaju Ministarstvu podatke o cijenama i količinama određenih poljoprivrednih proizvoda;

9) provjerava da li je goveđe svježe meso koje se stavlja na tržište dobijeno od goveda starijih od osam mjeseci;

10) provjerava i druge uslove predviđene ovim zakonom.“

Član 19

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

*U ovaj zakon prenesene su:

- Regulativa (EU) br. 1308/2013 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 17. decembra 2013. godine o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju van snage uredbi Savjeta (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (L 347 20.12.2013, 671),

- Regulativa (EU) br. 1310/2013 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 17. decembra 2013. godine, Regulativa (EU) br. 2016/791 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 11. maja 2016. godine, Regulativa (EU) br. 2017/2393 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 13. decembra 2017. godine i Regulativa (EU) br. 2021/2017 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 02. decembra 2021. godine.